

Norsk studentorganisasjon

Holbergs gate 1 / 0166 Oslo

Tlf: 22 04 49 70

E-post: nso@student.no

www.student.no

Høringsinnspill fra Norsk studentorganisasjon

Høringsinnspill til arbeidet med stortingsmelding om forskningssystemet

Kunnskapsdepartementet 01.09.2023

Kontakt Norsk studentorganisasjon

Harald Bolstad Evensen (fag- og forskningspolitisk ansvarlig), 982 25 996, forskning@student.no

Gisle Fuhr (politisk rådgiver), 917 33 075, gisle@student.no

Norsk Studentorganisasjon takker for muligheten til å komme med innspill i arbeidet med stortingsmeldingen om forskningssystemet.

Forskningssystemet påvirker hele universitets- og høyskolesektoren, fra studentene til professorene og til administrasjonen – samt de forskningsutøvende institusjonene utenfor UH-sektoren. NSO forventer at regjeringen samarbeider tett med sektorene i det videre arbeidet med forskningssystemet, for å sikre at alle partene av systemet blir ivaretatt.

Det har skjedd store endringer i Forskningsrådet i den siste perioden, og sektoren har i liten grad opplevd at de har blitt holdt informert og lyttet til i disse prosessene. NSO mener at samfunnet er tjent med god dialog mellom politikere og fagekspertene, og at regjeringen bør bruke arbeidet med denne meldingen til å forbedre denne kommunikasjonen.

I dette høringsinnspillet har vi valgt å vektlegge noen få punkter som vi anser det som spesielt viktig at adresseres i arbeidet med stortingsmeldingen.

- *Hvilke funksjoner er det viktig at Forskningsrådet ivaretar i norsk forskning og innovasjon framover?*

Et av Forskningsrådet hovedfunksjoner er å være et rådgivende organ for norsk forskningspolitikk. For å kunne gi sannferdig og kunnskapsbasert rådgivning, er det en forutsetning at Forskningsrådet både reelt er og oppleves som et faglig fritt organ. Flere aktører i UH-sektoren har påpekt at rådets faglige frihet svekkes i lys av de foreslåtte vedtektsendringene fra tidligere i år. NSO mener at eventuelle vedtektsendringer må ses i sammenheng med endringer i forskningssystemet, og dermed komme som en konsekvens av denne høringen.

- *Nevn gjerne tre forbedringspunkter og bevaringspunkter og begrunn kort hvorfor.*

Utfordring 1: Forskningsrådet, og forskningssystemet, fremstår som komplekst og uforståelig for studenter.

Den fremste utfordringen for studenter, er at forskningssystemet fremstår utilgjengelig og uforståelig. Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning viser at regjeringen har ambisjoner

om at studenter skal kunne bidra med nyskaping, og utvikle forskningsferdigheter som kritisk tenkning og innovasjon under studiene. God undervisning er avhengig av god forskning, og vi får ikke gode forskere uten god undervisning – likevel opplever studentene skillet mellom forskning og undervisning som stort.

Arbeidet med forskningssystemet er en gyllen anledning for å se på hvordan avstanden mellom undervisning og forskning kan minskes. I denne innspillsrunden vil vi presentere to aktuelle tiltak for å minske denne avstanden: å styrke og tydeliggjøre satsninger på studentinnovasjon, og å inkludere studenter i Forskningsrådets styre.

Styrking av studentinnovasjon

I lys av de omfattende samfunnsutfordringene både nasjonalt og globalt, blir viktigheten av innovasjon og entreprenørskap stadig mer viktig. Høyere utdanning står sentralt i dette, der oppgaven ikke kun er å overføre kunnskap, men å formidle evnen til å tenke nytt og forme fremtidens innovatører. I en verden preget av hurtig endring, er det essensielt at studenter ikke bare besitter kunnskap, men også evnen til å bruke den på innovative måter. Selv om gode ideer er startpunktet, kreves det en kultur der studentinnovasjon er i kjernen for å bringe disse ideene til liv.

Innovasjon Norge utlyser midler som skal støtte studentinitierte prosjekter (en ordning som inntil nylig lå innunder Forskningsrådet), men ordningene er lite kjent, og blir sett på som overskuddsprosjekt for spesielt dedikerte studenter som har tid og midler til å prioritere innovasjonsprosjekter. Undervisere som veileder studenter og oppfordrer de til å søke sier at nåløyet for å få gjennomslag er trangt.

Det er mye som kan gjøres for å styrke nåværende ordninger for studentinnovasjon, men i første omgang er det viktig for oss å spille inn at **studentinnovasjon bør være et fokusområde i arbeidet med forskningssystemet**. En styrking av studentinnovasjon vil kunne gjøre studentene og fremtidens arbeidstakere bedre forberedt til å møte morgendagens samfunnsbehov.

Studentenes forståelse av systemet

Et annet aktuelt tiltak for å styrke sammenhengen mellom forskning og undervisning, er ved en dypere involvering av studenter i beslutningsprosesser i det strategiske leddet. Vi foreslår derfor at

man **på innfører en studentrepresentant i Forskningsrådets styre**. En slik representasjon vil sikre at studentenes perspektiver blir representert og forankret i det forskningsstrategiske leddet. Det vil også sette en presedens nasjonalt for at studenters perspektiv på forskning er viktig i det strategiske forskningsarbeidet. Dette vil sende et tydelig signal til utdanningsinstitusjonene og studenttillitsvalgte om å prioritere studentrepresentasjon i det forskningsstrategiske arbeidet. NSO vet at det er variasjoner i hvordan studenter blir involvert i dette arbeidet ved utdanningsinstitusjonene og en nasjonal presedens er derfor nødvendig.

Utfordring 2: Søknadsprosessen er for uforutsigbar og tidkrevende

Det er en tiltakende bekymring i akademia knyttet til den omfattende tidsbruken som går med til søknadsskriving for Forskningsrådets prosjekter. Når vi ser på en NIFU-rapport fra 2017 som viser at en gjennomsnittlig forskningssøknad tar opptil 185 timer å ferdigstille, er det klart at dette representerer en betydelig investering i tid fra vitenskapelige ansatte.

Denne tiden er dyrebar. Disse timene kan og bør omfordes til kjerneoppgaver som undervisning, veiledning og oppfølging av studenter. Det er nettopp disse oppgavene som direkte påvirker kvaliteten av den høyere utdanningen i Norge, og som bidrar til å forme fremtidens fagpersoner, ledere og innovatører.

Vi anerkjenner at Forskningsrådet og regjeringen gjør tiltak for å forbedre prosessen, men det er essensielt at disse tiltakene tar hensyn til de vitenskapelige ansattes arbeidsbelastning. Det er ikke bare et spørsmål om økonomi eller effektivitet, men om kvaliteten på den norske høyere utdanningssektoren og dens kapasitet til å tjene studenter på best mulig måte.

Vi ber derfor om en revurdering av søknadsprosessen med tanke på å redusere tidsbelastningen, samtidig som vi ivaretar kvaliteten av søknadene og av den vitenskapelige forskningen som helhet.

Utfordring 3: Usikre karriereveier leder til dårlig rekruttering til akademia

En klar utfordring med dagens forskningssystem, er at tidsbegrensede forskningsprosjekt leder til tidsbegrensede stillinger. Forskerforbundets spørreundersøkelser viser at usikkerhet rundt finansiering og fremtidig jobb er en av de viktigste grunnene til at ansatte søker seg vekk ifra

Norsk studentorganisasjon

Holbergs gate 1 / 0166 Oslo

Tlf: 22 04 49 70

E-post: nso@student.no

www.student.no

akademia. Det gjør også at færre vil anbefale unge forskerspirer en karriere i akademia. Høy midlertidighet bidrar også til hyppigere utskiftninger blant forelesere, hvilket går utover undervisningskvaliteten.

Det er et mål for regjeringen å senke midlertidigheten i akademia, og ***NSO forventer at regjeringen bruker denne gjennomgangen av forskningssystemet til å se på muligheter for mer langsiktig finansiering av forskning.***